

Arthur Rimbaud

Visat núm. 13

(abril 2012)

per Ricard Ripoll

Jean Nicolas Arthur Rimbaud va néixer a Charleville-Mézières, al nord-est de França, al departament de les Ardenes, el 20 d'octubre de 1854 i va morir a Marsella 10 de novembre de 1891. Fou, sens dubte, un nen i un adolescent brillant, poeta als quinze anys, i sempre amb el neguit de la partença.

Elements biogràfics

Se li devia fer molt dur de viure en un lloc sense vida cultural i per això Rimbaud es va agafar a les primeres persones que llavors sobresortien: el seu mestre, Georges Izambard, que el va guiar en lectures i va llegir els seus primers poemes, i Paul Demeny, poeta i editor, a qui Rimbaud confiaria l'edició dels seus poemes i a qui escriuria una de les cartes més importants, el 15 de maig de 1871, coneguda com a «Segona Carta del Vident» (la primera, més curta, l'havia escrita dos dies abans i l'havia enviada a Izambard).

Rimbaud no deixaria de voler marxar. Necessitava trencar amb la rutina i anar lluny, ben lluny, encara que no tingués la majoria d'edat i ho faria en contra del parer de la seva mare, única responsable de l'educació dels seus fills, després de la separació amb el seu marit, l'any 1860, que corresponia amb el naixement d'Isabelle, el cinquè naixement després de Frédéric (1853), Arthur (1854), Vitalie (1857), que morirà un mes després de néixer, i, de nou, una altra Vitalie (1858).

La mare d'Arthur Rimbaud, també Vitalie de nom, es mostra intransigent i esdevé, per al jove poeta, un mur gairebé infranquejable. Però Rimbaud fa de la poesia un alliberament i vol esdevenir un poeta com Théodore de Banville, aleshores representant de la poesia de moda, el Parnàs. Rimbaud li escriu, li expressa la voluntat d'ésser «parnassià o res» i li envia tres poemes: «Ophélie», «Sensation» i «Credo in unam» amb l'esperança que es publiquin a la revista *Le Parnasse Contemporain*. Però Banville no ho farà.

Rimbaud s'escapa de casa per anar allà on sent bategar el ritme de la vida autèntica: Brussel·les, París... I torna, de manera irremeiable, cap a casa, escortat per la policia, per trobar-se amb una mare cada cop més autoritària. Potser participa en els fets de la Comuna de París, el 1871. En tot cas, la seva poesia recull l'ambient del moment. Verlaine comenta que Rimbaud havia escrit un poema, «Les Veilleurs», en homenatge a la Comuna, però mai no s'ha trobat aquest poema. Robert Desnos, al començament de *La liberté ou l'amour!*, el 1927, presenta «Les veilleurs d'Arthur Rimbaud» [link poema traduït per Sixte Marcos i Ricard Ripoll], com una mena de poema recreat.

A partir d'aleshores, comença a entrar en contacte amb Verlaine i s'allunya del romanticisme i del parnassianisme. Escriu un poema adreçat a Banville, «Ce qu'on dit au poète à propos de fleurs», l'agost de 1871, que certifica una crítica a Banville i la decisió de cercar nous llenguatges.

Rimbaud està preparat per anar a París i torbar-se amb Verlaine. Per a l'ocasió, escriu un llarg poema, «Le bateau ivre» [link, versions diverses], que significa una frontera en l'obra de Rimbaud i la possibilitat de crear una prosa poètica, a partir de llavors, d'una llibertat absoluta.

També comença aleshores la relació entre ell i Verlaine i es consolida la imatge de Rimbaud com a «enfant terrible». El juliol de 1873, a Brusel·les, Verlaine compra una pistola, puja a l'habitació de l'hotel on l'espera Rimbaud, i li dispara dos trets, arribant a ferir-lo. Verlaine serà condemnat a dos anys de presó. Rimbaud acabarà *Une saison en enfer (Una temporada a l'infern)*, on apareix la tensa relació entre ell i Verlaine. El 1874, escriu les *Illuminations*.

Després, Rimbaud comença una vida de viatges: per Europa i pel món fins a establir-se a Aden, al Iemen. Traficarà amb armes a l'actual Etiòpia fins a quedar paralytitzat per un carcinoma al genoll que l'obligarà a tornar a França, el 1891. Li amputaran la cama i acabarà morint als trenta-set anys.

Al costat del llit mortuori, només la seva germana Isabelle escoltarà les seves darreres paraules. Ella dirà que Rimbaud va acceptar la religió en l'últim sospir.